

Please check whether you have got the right question paper.

Q.1) Answer in not more than Two sentences (EACH QUESTION CARRY 2 MARKS) (20)

- a) Name two instruments of Authority.
- b) What is the Prescriptive Theory of Political Obligation?
- c) What is Legitimacy? How is power legalized in the modern Democracy?
- d) What is the writ of Mandamus?
- e) Name one Fundamental Right available to the citizens and non citizens in India. What is the limitation imposed on the amendment power of the Parliament in India?
- f) Name two differences between Retributive & Reformatory theory of punishment.
- g) What is an Interest Group? Name one Interest Group from India.
- h) What is the Iron Law of Oligarchy? Who advocated the Iron Law of Oligarchy?
- i) Why is sound Public Opinion regarded as an essential condition for successful working of modern democracy?
- j) Name two religious freedoms as given in the part iii of the Indian Constitution.

Q.2) Write short notes on any Four (EACH QUESTION CARRY 5 MARKS) (20)

- a) Main Features of Utilitarianism
- b) Rousseau's perception of General Will
- c) Dignity of the Individual as given in the Indian Constitution
- d) Main features of Indian Political Parties
- e) Shift in Liberalism from Negative Liberalism to positive Liberalism
- f) Bentham's view on calculation of pleasure and types of pleasure

Q.3) Answer any Two (EACH QUESTION CARRY 06 MARKS) (12)

- i) On 13th October 2016, Thailand's constitutional Monarch Bhumibol Adulyadej died ending seven decades on the throne. As soon as the palace confirmed the news, the crowd outside the Siriraj Hospital let out a cry for the loss of their beloved king. During the king's reign, there have been close to 20 attempted or successful coups, the last one in May 2014, when a military junta seized power from the democratically elected government. But the Monarchy has remained revered. Critics of the military junta say it used its support for the Monarchy as a pretext for grabbing power from the elected government.
  - a) On the basis of Weber's classification of Authority identify the type of Authority exercised by the Thai Monarch. Name two features of this type of authority.
  - b) Name three differences between Power & Authority.
- ii) A Criminal fine is imposed against those who violated the law. Criminal fines are mostly reserved for less serious and non violent crimes, though people convicted of more serious crime also have to pay fine in many situations. The main purpose is to provide deterrence and punishment for the offender, in attempts to prevent them from committing repeat offenses.
  - a) Identify and explain the type of punishment as reflected in the given facts.
  - b) Name three features of Jeremy Bentham's view on punishment.

P.T.O

- iii) This theory regards government as a positive good and views governmental control as essential for benefit and welfare of the society. It advocates State Ownership of means of production in place of Private Ownership.
- Identify the ideology as reflected in the given facts. Name two main merits of this ideology.
  - Name three provisions of the Indian Constitution based on the above mentioned ideology.

Q.4) Answer any Four (EACH QUESTIONS CARRY 12 MARKS)

(48)

- Write a note on Circulation of Elites as given by Vilfredo Pareto. What are the main features of Marxian theory of power?
  - What are the freedoms given under Article 19 of the Indian Constitution? Write a note on the Fundamental Duties as given in the part IV A of the Indian Constitution.
  - Discuss the Gandhian technique of Satyagraha.
  - Discuss the factors making the Indian Constitution the most lengthy document of the world.
  - What is Marxian theory of Surplus Value? Make an evaluation of Marxism.
  - Write a note on J.S.Mills Classification of Liberty. Make a comparative study of J.S.Mill & Jeremy Bentham.
-

[Time: Three Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- प्र.१ खालील प्रश्नांची दोन वाक्यात उत्तरे लिहा. (प्रत्येक प्रश्नाला दोन मार्क्स) २०
- अ) अधिसत्तेची दोन साधने लिहा.
- ब) राजकीय आबंधनाचा प्रिस्त्रीपटीव्ह सिद्धांत काय आहे?
- क) अधिमान्यता म्हणजे काय? आधुनिक लोकशाहीत सत्ता कशी कायदेशीर केली जाते.
- ड) 'महादेश' म्हणजे काय?
- इ) भारतीय नागरिकत्व असलेल्या आणि नसलेल्यांना उपलब्ध असलेला मुलभूत अधिकार लिहा भारतीय संसदेच्या घटना दुरुसतीच्या अधिकारावर आणलेली मर्यादा काय आहे?
- फ) शिक्षेचा रेटीब्यूटीव आणि सुधारणात्मक सिद्धांतातील दोन फरक लिहा.
- ग) हितसंबंधी गट म्हणजे काय? भारतातील एका हितसंबाधी गटाचे नाव लिहा.
- ह) "आयरन ला ऑफ ऑलीगार्की काय आहे? या सिद्धनाताचा पुरस्कार कोणी केला?
- ई) आधुनिक लोकशाहीच्या यशस्वी कामकाजासाठी आदर्श लोकमत का आवश्यक मानले जाते.
- ज) भारतीय राज्यघटनेच्या भाग तीन मध्ये दिलेल्या दोन धार्मिक स्वातंत्र्याची नावे लिहा.
- प्र.२ कोणतेही चार टिपा लिहा. (प्रत्येक प्रश्नाला पाच मार्क्स) २०
- क. उपयुक्तवादाची मुख्य वैशिष्ट्ये लिहा
- ख. रुसोची सामुहिक इहा
- ग. भारतीय राज्यघटनेत दिलेली व्यक्तीची प्रतिष्ठा
- घ. भारतीय राजकीय पक्षाची मुख्य वैशिष्ट्ये
- ड. नकारात्मक उदारमतवादाकडून सामारात्मक उदारमतवादाकडे स्थलांतर
- च. आनंद आणि आनंदाचे प्रकार याबाबत बेमंतचा दृष्टीकोन
- प्र.२ कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येक प्रश्नाला सहा मार्क्स) १२
१. १३ ऑक्टोबर २०१६ रोजी थायलंडचा घटनात्मक राजा भुमीबोल अडूलायडेचा सातदशकाच्या शासननंतर मृत्यू झाला. निश्चित मृत्यूची बातमी हॉस्पिटलबाहेर येताच प्रिय जनेतेचा आक्रोश अनावर झाला. त्याच्या कारकिर्दीत राजाला हटविण्यासाठी जवळजवळ २० वेळा प्रयत्न झाला. मे २०१४ मध्ये तेथील मिलिटरी अधिका-याने लोकशाही शासन ताब्यात घेतले राजाला कोणतेही इजा केली नाही. मिलिटरी शासनाचे टीकाकार सांगतात कि लोकशाही शासन ताब्यात घेण्यासाठी मिलिटरी शासन राजेशाहीला समर्थन करते.
- अ. मॅक्सवेबर ने वर्गीकरण केलेल्या अधिसत्तेच्या प्रकारापैकी कोणती अधिसत्ता थायलंड राजाने वापरली. या प्रकारच्या अधिसत्तेची दोन वैशिष्ट्ये लिहा
- आ. सत्ता आणि अधिसत्तेतील तीन फरक लिहा.

(पुढील पानावर)

२. कायद्याचे उलंघन करण्यावर फौजदारी दंड लावला जातो. फौजदारी दंड हे कमी व गंभीर आणि अहिंसक गुन्ह्यासाठी लावले जातात. ब-याच वेळा अधिक गंभीर गुन्ह्यासाठी देखील गुन्हेगारांना दंड भरावा लागतो. गुन्ह्याची पुनरावृत्ती होवू नये आणि गुन्हेगारांना दहशत आणि शिक्षा द्यावी हा या मागचा मुख्य हेतू असतो.

अ) वरील उता-यात व्यक्त होणाऱ्या शिक्षेचा प्रकार ओळखून स्पष्ट करा.

आ) जेरमी बेथमाच्या शिक्षेबाबतच्या विचारांची तीन वैशिष्ट्ये लिहा.

३. हा सिद्धांत समाजाच्या कल्याणसाठी आणि फायद्यासाठी शासनाचे नियंत्रक आवश्यक असल्याचे मानतो हा सिद्धांत उत्पादन साधनांची मालकी खाजगी क्षेत्राऐवजी राज्याकडे असावी असे सांगतो.

अ) वरील उता-यातील विचार प्रणाली ओळखून दोन दोष लिहा.

आ) या विचारप्रणालीवर आधारित भारतीय राज्यघटनेतील तीन तरतुदी लिहा.

प्र.४ कोणतेही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (प्रत्येक प्रश्नाला बारा मार्क्स)

४८

अ) विलफ्रेड पेटोच्या सक्यूलेशन ऑफ इलीट या अधिसत्तेच्या सिद्धांतावर टीप लिहा. मार्क्सच्या सत्तेच्या सिद्धान्ताची वैशिष्ट्ये लिहा.

ब) भारतीय राज्यघटनेतील १९ व्या कलमातील स्वातंत्र्ये लिहा. भारतीय राज्यघटनेच्या भाग चार अ मध्ये दिलेली मुलभूत कर्तव्यावर टीप लिहा.

क) म. गांधीजींच्या सत्याग्रह या तंत्रावर चर्चा करा.

ड) भारतीय राज्यघटना जगातील सर्वात मोठी राज्यघटना बनण्याची कारणे लिहा.

इ) कार्ल मार्क्स चा अतिरिक्त मूल्याचा सिद्धांत काय आहे? मार्क्स वादाचे मूल्यमापन करा.

फ) जे. एस. मिल ने केलेले स्वातंत्र्याचे वर्गीकरण लिहा. मिल आणि जेरमी बेथम यांच्या विचारप्रणाली पूर्ण करा.